

OGLAŠAJTE V
NAJBOLJŠEM
SLOVENSKEM
ČASOPISU V OHIJU★
Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER
OF OHIO★
Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXII. — LETO XXXII.

CLEVELAND, OHIO, THURSDAY (CETRTEK), JANUARY 27, 1949

ŠTEVILKA (NUMBER) 19

Novi grobovi

Pfc. ANTHONY L. PRIMC

Danes popoldne bo dospelo truplo Pfc. Anthony L. Primc za pokop v rojstnem kraju. Pokopni je sin poznane družine Anton in Jennie (roj. Arko) Primc, ki že dolgo vrsto let vodita uspešno grocerijsko trgovino na 985 Addison Rd.

Pfc. Primc je bil rojen v Clevelandu ter je potoval šolo sv. Vida in East High. Predno je bil vpoklican v armado v aprilu 1944 leta, je delal pri National Acme Co. Najprej je bil poslan v Camp Blanding, Fla., kjer je dobil bazično trening. Od tam je šel v Fort Lennierwood, Missouri, preko morja pa je bil poslan 10. decembra 1944. Dospel je v Francijo, kjer je tretji dan v bitki s sovražnimi silami zgu bil svoje življenje. Padel je na bojišču v Phillipsburgu, Franciji, 3. januarja 1945. Dodeljen je bil 275. infanterijskemu regimentu 70. divizije. Ob času smrti je bil star 22 let. Bil je član društva Glas clevelandskih delavcev št. 9 SDZ in društva Iliriska vila št. 173 ABZ.

Tukaj zapuščajo žalujoče starše, očeta Antona, doma iz vasi Jasen pri Ilirski Bistrici, mater Jennie, rojeno v Clevelandu, ter izhaja iz poznane Arkotove družine, dve sestre Mrs. Jean Boskovic in Lois Ann, starega očeta in staro mater, strice in tete. Truplo bo položeno na mrtvaški oder nocoj ob šestih v Zakrajškem pogrebem zavodu, odkoder se bo vrnil pogreb v petek jutraj ob 10:15 uri v cerkev sv. Vida in nato bo položeno k večnemu počitku na pokopališču Calvary.

MAGDALENA MRHAR

Snoči je umrla po kratki bolezni v Polyclinic bolnišnici Mrs. Magdalena Mrhar, p. d. Lenča, stanujoča na 990 E. 63 St. Truplo bo položeno na mrtvaški oder v petek popoldne ob treh v Zakrajškem pogrebem zavodu. Podrobnosti bomo poročali jutri.

LAUSCHE ZAMRZNIL ALKOHOLNA DOVOLJENJA

COLUMBUS, O., 26. jan. — Guverner Frank J. Lausche je danes za 60 dni zamrznil izdajanje novih dovoljenj za točenje alkoholnih pijač.

Lausche je izjavil, da se je odločil za to nujnostno mero zaradi zahteve štirih članov Ohio Board of Liquor Control in direktorja Oscarja L. Flecknerja. Pristavil je, da želijo člani odbora in direktor pripraviti nova pravila, da bi se končala zmeda, ki jo je povzročil nedavni sodnijski odlok glede izdajanja dovoljenj za točenje alkoholnih pijač.

Bevin obljubil, da bo vlada priznala Izrael

LONDON, 26. jan. — Angleški parlament je danes odglasoval zaupnico zunanjemu ministru Ernestu Bevinu, ki je podal poročilo o angleški politiki napram židovski državi Izrael.

Parlament je z 283 proti 193 glasovom odobril, da se zaključijo debate o Palestini.

Ministrski predsednik Attlee je kratko pred glasovanjem izjavil, da je glas za zaključek debate, glas za zaupnico vladi. Pristavil je, da je vlada v principu sprejela priznanje Izraela.

Laboritska vlada je bila v zvezi s palestinskim vprašanjem prvič postavljena na resno preizkušnjo glede zunanje politike. Izid glasovanja je osebna zmaga za Bevin, ki je izjavil, da bi priznanje Izraela prispevalo stvari miru, da pa doslej ni hotel radi mednarodnih posvetovanj priznati židovske države.

Churchill predlagal, da se Izrael takoj prizna

Voditelj konservativcev Winston Churchill je pozval vlado, naj takoj prizna Izrael. Podprli so ga člani njegove stranke, liberalci in nekateri nezadovoljni laboriti.

V odgovoru Churchilla je Attlee izjavil, da je sedaj prepričan, da bi priznanje prispevalo miru in poravnavi.

Debate je odprl Bevin z borbeno obrambo vladne politike v zvezi s Palestino. Rekel je, da je to politika bila potrebna, da se "zavaruje Srednji vzhod proti širjenju komunizma." Poudaril je, da bo za Anglijo zelo težko, da bi stala ob strani, če bi prišlo do novih spopadov med židi in Arabci.

Kako je ameriška izdajalka Sally izrabljala čute ameriških vojakov?

WASHINGTON, 26. jan. — Na današnjem nadaljevanju obravnave proti Mildred E. Gillars, ki je za časa vojne širila iz Berlina nacistično propagando in je bila ameriškim vojakom znana pod vzdevkom "Axis Sally," so bile predložene gramofonske plošče, s katerimi je prepredeno hotela uničiti moralno vojakov, ki so se borili v afriški puščavi.

V nacistični propagandi Axis Sally ni bilo običajnih zmerjanj in psov, s katerimi se je po navadi odlikovala nacistična propaganda. Ameriška izdajalka je svojo propagando osredotočila na čute ameriških vojakov, katerim je daleč od njih domovine vzbujala domotožje, sentimentalne spomine na dekleta, dom in rojstne kraje. V svojih programih iz berlinske radio postaje je oddajala takšne pesmi, kot Bing Crosbyjev "Home Town" in "What Do I Care, It's Home." Po oddaji teh pesmi pa je, ko je razmeščala čute vojakov, z glasom polnim deklarskega sočustvovanja obžalovala njihovo "žalostno usodo."

"Žalostna usoda, fantje," je običajno pristavljala. "Vedno te borbe, puščave, komarji — ko pa pridete zopet domov, boste na vogalih ulic prodajali jabolka. Nemreč, če boste sploh prišli domov..." Potem pa je hinavsko jokala in omenjala vsa tajna orožja nacistov.

Nato so prihajale na vrsto druge pesmi, s katerimi je hoteli še bolj razmeščati čute vojakov, kakor "When the Blue

Jugoslavija se pogaja z Italijo

RIM, 26. jan. — Italijansko zunanje ministrstvo je danes naznanilo, da ekonomska pogajanja med Jugoslavijo in Italijo napredujejo.

Snoči je v Beograd odpoval šef jugoslovanske delegacije Stane Pavelić, ki bo vladi podal poročilo o pogajanjih. Pričakuje se, da bodo pogajanja napredovala hitreje po njegovi vrnitvi iz Beograda.

Na pogajanjih se razmotriva o sledečih glavnih vprašanjih:

Odškodnina za jugoslovanske trgovinske ladje potopljene v italijanskih vodah, izročitev Jugoslaviji treh rušilcev in ostalih manjših bojnih ladij soglasno z mirovno pogodbo, pravice ribolova na Jadranu in odškodnina za podržavljeno italijansko imovino v Jugoslaviji.

Poleg tega so v teku pogajanja v Vidmu, katerih cilj je ureditev lokalnega mejnega prometa in zamenjave političnih jetnikov.

NACELNIK NABORNIH URADOV OSTANE

COLUMBUS, O., 25. jan. — Guverner Frank J. Lausche je danes naznanil, da bo polkovnik Chester W. Goble obdržal svoj položaj načelnika ohijskega nabornega sistema.

NACISTIČNI DIPLOMAT FRANZ VON PAPEN JE TUDI NA SVOBODI!

NUERNBERG, 26. jan. — Nacistični "diplomatični lisjak" Franz von Papen je danes bil izpuščen na svobodo!

Hitlerjevega najbolj priljubljenega mednarodnega spletkarja je osvobodila apelacijska sodnija za denacifikacijo, ki meni, da je štiri leta zapora zadostna kazen.

Von Papena, ki je bil nacistični ambasador v Avstriji in Turčiji, je februarja meseca leta 1947 denacifikacijska sodnija obsodila na osem let težkega prisilnega dela. Toda "diplomatični lisjak", ki menda še vedno ni izgubil čut za zakulisne mahinacije, se je spretno izvil.

Začetkom tekočega leta je vložil priziv proti obsodbi. Apelacijska sodnija je na osnovi tega priziva zaključila, da je von Papen, kateremu so ob priliki zasliševanj prisotni Nemci navdušeno ploskali, opravičen na svobodo.

Von Papen se je izkazal tudi iz obravnave proti nacističnim vojakom zločincem, ki se je vršila v Nuernbergu leta 1946.

Supina se zavzema za princip ločitve cerkve od države

WASHINGTON, 26. jan. — Organizacija "Protestant and Other Americans United for the Separation of Church and State" je danes apelirala na kongres, naj porazi naznanjene namene rimske katoliške cerkve, ki želi dobiti javne sklade za financiranje verskih šol.

Organizacija je sprožila kampanjo, da se zbere \$1,000,000, s katerim denarjem se namarava zoperstaviti "agresivnemu programu rimske katoliške cerkve."

Med voditelji organizacije se nahajajo Edwin McNeill Poteat, škof G. Bromley Oxnam, dr. John Mackay in drugi.

Soglasno z izjavo uglednih protestantskih voditeljev, je katoliška cerkev začela močno pritiskati na kongres, da bi se katoliškim župnijskim šolam odobril del predlagane federalne milijonske podpore za javno izobrazbo.

"Mi zagovarjamo dobro voljo in bratstvo med vsemi verskimi skupinami. Toda obstoja predznanje in nepreklicano javno priznanje o namenih katoliške hierarhije, da se zlomi princip ločitve cerkve od države."

Po mnenju organizacije ti nameni katoliške hierarhije ogrožajo versko svobodo in kršijo Prvi amendment Ustave.

Prvi amendment Ustave.

IZ GLAVNEGA URADA SANS-a V CHICAGI

Louis Adamič je poslal SANS-u iz Ljubljane naslednji telegram:

"Otroška klinika je približno tri četrtine izgrajena in izgleda naravnost krasna. Nujno potrebno je, da pridejo naročene stvari po prednostni razvrstitvi, da se izgradnja pospeši. Pišmo z opisom poslopa in slike sledijo." — Louis Adamič.

Kitajski komunisti zahtevajo od Lia, naj aretira vojne zločince

BRAZILSKI PREDSEDNIK BO OBISKAL TRUMANA

WASHINGTON, 26. jan. — Predsednik Truman je danes naznanil, da je brazilski predsednik Dutra sprejel vabilo, da obišče Zedinjene države.

Dutra bo prišel v Ameriko 18. maja, če mu bo to dovolila braziljska zakonodajna zbornica.

MacARTHUR JE STAR 69 LET

TOKIO, 26. jan. — Ameriški vojaški guverner Japonske gen. MacArthur, katerega Japonci imenujejo "makašah", je danes dopolnil 69. leto starosti.

Unijski voditelji obtoženi radi delavskih nasilj

KALAMAZOO, Mich., 26. jan. — Danes je bila dvignjena obtožnica proti enajstori članov CIO United Steel Workers unije, ki so organizirali napad na tujakšnje Shakespeare Co. tovarno.

Obravnava proti obtožencem se bo začela jutri. Če bodo spoznani za krive, čaka unijske delavce kazen do pet let zapora.

Delavski nemiri so se pripetili lanskega 1. decembra. Kakšnih 300 stavkajočih delavcev je sodelovalo v "invaziji." Metali so opeke, prevrnili avte, razbijali okna, poškodovali opremo in ranili par stavkolomcev.

Sodnik Simpson je v obtožnici omenil državnega direktorja CIO unije Thomasa Shanea, Glena E. Sigmana, ki da je vodil napad na tovarno, in deveterico ostalih.

Ko je bil izvršen napad, so delavci v zori "zavzeli" celo mesto in na ulicah dvignili barikade. Kakšnih 700 delavcev je bilo na stavki, toda tovarna je vseeno obratovala. Shane je obtožil delodajalce, da so iz drugih krajev poklicali "stavkolomce," da bi stavko razbili.

Komunisti ohranili moč v Franciji

Na občinskih volitvah v Grenoblu so dobili 40 odstotkov vseh glasov

PARIZ, 26. jan. — Ameriški uradniki v Parizu imajo danes dolge nose. Poparili so jih volilni rezultati občinskih volitev v Grenoblu. Komunisti so izvojevali zmago.

Od 36,000 oddanih glasov so jih komunisti dobili 14,500, srednje stranke 12,000, dočim so pristaši de Gaulle-a ostali daleč zadaj z le 10,000 glasov.

Sedaj menda ne bo več zatrevanje, da se je v Franciji "zaježilo komunistično nevarnost." Ameriški opazovalci že opozarjajo, da francoski komunisti kontrolirajo 30 odstotkov vseh glasov v Franciji. Pa ne samo to. V Grenoblu so komunisti dobili 40 odstotkov glasov, kar pomeni 10 odstotkov več, kot pa so jih dobili na volitvah leta 1947. De Gaulle-ovi pristaši pa so kljub temu, da je volilna udeležba bila za 4,000 volilcev večja, precej nazadovali v primeri z volitvami leta 1947.

Začasni predsednik nacionalistične Kitajske bo umaknjen s seznama, če bo aretirali ostale zločince; mestni svet Nankinga je za separaten mir

NANKING, 26. jan. — Komunistični radio komentator je danes zahteval od začasnega predsednika nacionalistične Kitajske Li-a Tsung-jena, naj aretira vse vojne zločince, vključno Čiangkajška, da tako dokaže svojo iskreno željo za zaključitev miru.

V radio oddaji iz provinc Šansi je istočasno bilo naznanjeno, da je šest novih imen nacionalističnih vojaških in političnih kolovodjev bilo pristavljeno na originalni seznam vojnih zločincev. Med ostalimi je na seznam prišel tudi Čiangkajškov sin Čiangčinkuo.

Komentator je izjavil, da bo Lie osvobojen, čeprav se nahaja na originalnem seznamu vojnih zločincev, če bo aretirali vse ostale vojne zločince.

"Komunistični opazovalci verujejo, da bo Li Tsung-jen pomiloščen, če bo to storil," je naznanil komentator.

Komentar je bil podan po oddaji uradnih komunističnih vesti.

Nacionalistična vlada beži iz Nankinga

Medtem je nacionalistična vlada sklenila, da se bo takoj umaknila iz ogrožene prestolnice v Canton.

Nacionalistično zunanje ministrstvo je že uradno obvestilo zunanje ambasade o tem sklepu. Vsi vladni uradi bodo do 3. februarja zaprti, odprli pa se bodo ponovno v Cantonu 5. februarja.

Nankinški mestni svet pa se je odločil za separaten mir. Mestni zastopniki so glasovali za predlog, da se komunistom čez reko Jangtze pošlje mirovno delegacijo, če bodo vladni napori za dosego miru propadli.

Nacionalistična vlada s svoje strani apelira na komuniste, naj pospešijo z načrti za mirovno konferenco. Sedaj je celo pripravljena, da naznani "sprejetje v principu" osmih pogojev, ki so jih postavili komunisti.

Nacionalisti pripravljajo umik iz doline Jangtzea

Vojaška poročila pravijo, da sa nacionalisti ustanovili novo obrambeno organizacijo za južno Kitajsko. Obrambo bo vodil Čiangkajšek, ki se nahaja v begunstvu na otoku Formoza, če bodo mirovna pogajanja propadla.

Baje nameravajo nacionalisti brez odpora zapustiti celo severno dolino reke Jangtze komunistom, ki že itak napredujejo, brez da bi naleteli na večji odpor.

Prestolnica Kitajske, Nanking, je sedaj prva tarča komunistov. Na postaji je prava gneča, ker mnogi Kitajci želijo zbežati iz mesta predno bo padlo v roke komunistom. Iz zanesljivih virov pravijo, da se bosta dve največji mesti, Nanking in Sanghai, predali brez vsakega odpora, če bodo mirovna pogajanja propadla.

V "Enakopravnosti" dobite vedno sveže dnevne novice o dogodkih po svetu in doma!

Nemiri izbruhnili med ameriški vojniki na Japonskem

TOKIO, 26. jan. — Glavni stan Oseme armade je danes začel preiskavo v zvezi z nemiri, ki so izbruhnili med ameriški vojniki na otoku Hokkaido. En vojak je bil ubit, pet pa ranjenih.

Do pretepa je prišlo preteklo nedeljo v nekem vojaškem klubu. Vojaška policija je bila prisiljena, da s streljanjem razžene pretepačje se vojake.

Glavni stan pravi, da je do nemirov verjetno prišlo, ko so začeli vojniki metati prazne škatle konzerv, steklenice in stole. Upravnik kluba je hotel zapreti prostore, kar pa je še bolj razkačilo vojake. Končno je na poziv upravnika prišla vojaška policija. Toda policija so vojniki pognali v kot in začeli na njih metati steklenice. Policaji so začeli streljati iz revolverjev, nakar je eden vojak padel mrtev, štirje so bili ranjeni, eden zaboden z nožem, eden pa je bil težje ranjen, ko je skočil skozi okno.

ZA FRANCA SE BODO MORALI ODLOCIITI

MADRID, 26. jan. — Španski delavski minister Jose Antonio Giron je danes naznanil, da nezadovoljenci v Španiji imajo dve izbiri — podpirati morajo fašistični režim Franca, ali pa bodo obtoženi radi izdajstva.

Novi uradniki

Pri društvu "Zavedni sosedje," št. 158 SNPJ so bili izvoljeni na letni seji sledeči uradniki za leto 1949: Predsednik William Frank, podpredsednik John Zgonc, tajnik John Ivančič, 20800 Miller Ave., tel. KE 4407, blagajnik Andrew Ogrin, zapisnikar John Ludvik, nadzorni odbor: Robert J. Cigoy, Kenneth A. Bolton in Frank Misic. Društvena zdravniška sta dr. C. Rotter in dr. A. Skur. Seje se vršijo vsak zadnji petek v mesecu v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. ob 8. uri zvečer.

Na letni seji podružnice št. 5 SMZ so bili izvoljeni sledeči uradniki za leto 1949: Predsednik John Sever, podpredsednik Joe Ponikvar, tajnik-blagajnik Tony Krampel, 1003 E. 66 Pl., tel. EN 5408, zapisnikar Frank Kuhar, nadzorni odbor: Frank Kuhar, Andy Campa in Louis Erste, za Federacijo SMZ Frank Cesnik, Tony Krampel, Louis Erste in Matt Zaman. Seje se vršijo vsako tretjo soboto v mesecu v sobi št. 4 Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO

HENDERSON 5311-12

Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)

By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalec in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:

(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

OBRAVNAVA PROTI MARKSIZMU

V ponedeljek 17. januarja se je na Federalni distriktalni sodnijski v New Yorku začela obravnava proti dvanajstori vodilnih ameriških komunistov, ki so obtoženi, da so organizirali Komunistično partijo, družbo ljudi, "ki učijo in zagovarjajo strmoglavljenje in uničenje vlade potom sile in nasilja."

Na zatožni klopi je prav za prav le enajst obtoženec, ker je predsednik ameriške Komunistične stranke William Foster resno bolan na srcu.

Obravnava, ki je prva obravnava proti komunistični doktrini v zgodovini Amerike, se bo vlekla več mesecev. Za sedaj so na dnevnem redu le tehnične zadeve. Obramba se predvsem zoperstavlja diskriminacijski sestavi porote, katere člani so večinoma predstavniki "velikega-businessa" in bankirji. Ugovarja pa tudi proti "varnostnim meram," ki so bile podvzete. Poslopje je namreč zavarovalo 400 policajev in detektivov, ki so stali celo v sami sodnijski dvorani.

Kot je poudaril "The New York Times" v svojem uvodniku z dne 17. jan., vodilni ameriški komunisti niso obtoženi dejanske zarote, da s silo strmoglavijo sedanjo vladu, pač pa le, da so širili nauk, ki zagovarja "nasilno spremembo režima." S tem pa dejansko ni postavljena na zatožno klop skupina dvanajstori komunistov, pač pa cela marksistična doktrina, kar je posebno poudarjeno v 12. točki obtožnice, ki pravi, da so obtoženci kot del te "zarote" organizirali tečaje in šole, v katerih se je "poučevalo principe marksizma-leninizma," ki učijo in zagovarjajo dolžnost in potrebo, "da se strmoglavi vlado Zedinjenih držav" s silo in nasiljem.

Radi širjenja marksističnih idej so vodilni komunisti obtoženi na osnovi 3. in 5. točke tako imenovanega Smithovega zakona.

Dokazov, da so ameriški komunisti pripravljali dejansko strmogavljenje vlade s silo in nasiljem ni nobenih. Če bi jih bilo, bi v obtožnici verjetno namesto marksističnih brošur, knjig, razprav, letakov, klubov in tečajev morale biti omenjene strojnice, bombe, pekleni stroji in ostalo orožje, brez katerega je vsako nasilno strmogavljenje vlade, ki razpolaga z ogromno vojaško in policijsko silo, s strani 60,000 komunistov v Ameriki, prav gotovo nemogoče.

Radi svoje dalekosežnosti je obravnava v New Yorku res zgodovinskega pomena. V preteklosti so bili poskusi, da se marksistični nauk uniči potom sodnijskih postopkov, kot na primer v predvojni Franciji in Angliji, ali pa potom policijskih mer in policijskega terorja, kot je na primer bilo v Nemčiji, Italiji in večini vzhodno-evropskih državah, vključno v predvojni Jugoslaviji, kjer so se brez vsakega uspeha s tem vprašanjem ukvarjali mnogi fašistični in pol-fašistični režimi. Zato je razumljivo, da prav v državah izven Amerike kažejo večje zanimanje za new-yorško obravnavo, kot pa je kažejo naši ameriški časopisi, ki so sicer netili proti-komunistično gonjo, sedaj pa so nekam čudno umolknil, ko se odloča o usodi enega glavnih ameriških principov—o principu svobodnega zagovarjanja in širjenja političnih idej, določenih filozofij in nauk.

Marksizem obhaja svojo stoletnico obstoja. Iz njega se je razvilo gibanje svetovnega pomena, ki stremi za preobrazbo obstoječega družbenega reda; za preobrazbo kapitalistične družbe v socialistično. Ameriška Komunistična stranka je bila organizirana po prvi svetovni vojni in je, ko je bila na višku svoje moči, štela 100,000 članov. Toda voditelj ameriške Komunistične stranke so postavili na zatožno klop šele sedaj, čeprav se v bivstvu Marksov nauk ni prav nič spremenil. Šele sedaj, v dobi tako imenovane mrzle vojne, se je oficijelna Amerika spomnila, da obstoja nauk, ki sloni na "principih marksizma-leninizma," in da ga je treba izkoreniniti, ker predstavlja "nevarnost" vladi.

Kar se tiče obtožb o "nasilnem strmogavljenju" vlade je to zelo delikatno vprašanje. Ameriški zakonodajci, na primer, ne priznavajo spremembe režimov potom "sile in nasilja" v naši deželi, ki za enkrat še vedno prizna spremembo režimov po volji ljudstva potom mirolnega postopka; namreč, potom volitev. Toda naši zakonodajci se obenem zoperstavlajo tudi nasilnim spremembam režimov v inozemstvu, predvsem režimom, ki sodelujejo v mrzli vojni proti Sovj. zvezi in komunizmu. "Nasilno spremembo režimov," pa bi nemara pozdravili kot veliko "demokratsko in osvobodilno" akcijo, če bi se zgodila v kakšni vzhodno-evropski državi.

UREDNIKOVA POŠTA

Društvo št. 59 bo obhajalo 14-to obletnico

Kot običajno, bo tudi letos društvo "Cerkniško jezero," št. 59 SDZ obhajalo 14-to obletnico svojega obstanka. Tako so sklenili člani in članice društva, ki se aktivno udeležujejo društvenih sej, ter jim je društvo in cela organizacija Slovenske dobrodelne zveze pri srcu.

Na zadnji seji, na kateri je bila zelo dobra udeležba, so člani in članice ukrepali o vsem, kar je potrebno za to veselico in izvolili potrebne delavce. Prirediteljev se bo vršila v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. v nedeljo 30. januarja. Začetek ob 8. uri zvečer. Za ples bomo igrala dobro znana in priljubljena Vadalova godba, ki zelo dobro in povoljno ustreza mladim kakor tudi starejšim plesalcem. Odbor bo poskrbel, da ne bo nihče žejan, da se bo pa laglje pilo, bo odbor poskrbel za dober prigrizek.

Za dobro postrežbo v kuhinji bosta skrbeli sestra Blatnik in sestra Wise. Za točaje bodo bratje Jerman, Vičič, Brundala in sestra Branisel; pri vratih sestra Milner in brat Stego, pivske tikete sestra Rožance, vstopnice sestra Pugal.

Ker je po navadi pri naših prireditvah za vse polno zabave in veselja, vabimo vse člane in članice našega društva, kakor tudi ostalih društev Slovenske dobrodelne zveze, da se udeležijo te naše proslave. Seveda, rojaki iz Cerkniške okolice, so še posebej vabljeni, da nas posetijo, da se malo pomenimo in obudimo spomine mladih let, katere smo preživeli v Cerknici in v vaseh okoli Cerknice.

Torej, še enkrat ste prav vsi prijazno vabljeni, da se udeležite te naše veselice prihodnjo nedeljo! Za odbor:

John Vičič.

Za Mladinski pevski zbor

*Kdo bi za ptičem gledal
in bi ga bil vesel,
če tih bi v zraku letal
in pesmi ne bi pel?*

Se se sprejema otroke h Mladinskemu pevskemu zboru, da jim bo mogoče nastopiti pri koncertu, kateri se bo vršil 3. aprila. Vsi prejšnji se že pridno učijo, nekaj novih je še pristopilo, da se bodo dobro naučili svojih vlog in zopet posetniki zadovoljili, kot zadnjič, so posetnike navdušili in jim preskrbeli polno mero užitka. Pripeljejo tudi vašega otroka k zboru, da ga bo občinstvo videlo in slišalo, kar vam bo v zadovoljstvo in ponos, njemu pa v veselje in zabavo.

Če je koga volja, naj jih pride pogledat, ko imajo vaje; bo videl kakšen živ-zav se začne, ko pride njihov prosti čas—lahko bi prekosili vse clevelandke vrabce. Prav imajo, naj se veselijo, dokler so mladi.

Stare mamice in očetje, opozorite svoje sinove in hčere, naj svoje otroke pošljejo h Mladin-

Marksizem uči, da kapitalizem nikoli ne bo izročil brez vsakega zoperstavljanja in odpora oblast iz svojih rok. To pomeni, da se bo skušal ohraniti na oblasti potom vseh mogočih sredstev, vključno potom vojaških in fašističnih diktatur. Koliko bi na primer, dali, da se je, četudi na osnovi principov marksizma-leninizma, s silo strmoglavilo hitlerjev režim v letih, ki so naši vojaki umirali na bojnih poljih? Vse je torej odvisno od okolščin. Mimogrede lahko pripomnimo, da smo lahko danes hvaležni Washingtonu in Jeffersonu za nasilno strmoglavljenje režima, kar je omogočilo upostavitve neodvisnih Zedinjenih držav Severne Amerike.

V New Yorku se torej odloča o marksizmu. Toda ne samo o marksizmu, pač pa tudi o principih ameriške demokracije. Kajti mi ne moremo zatirati komunizem na isti način, kot so ga zatirali v Hitlerjevi Nemčiji in Mussolinijevi Italiji, da bi obenem ne zatrili tudi osnovne principe demokracije, katero tako radi poudarjamo in jo postavljamo drugim za vzgled.

skemu pevskemu zboru, ali pa jih kar sami pripeljejo.

Občinstvu pa priporočam, da si določi nedeljo 3. aprila za poset Mladinskega koncerta. Napolnite dvorano, kot ste jo zadnjič, za kar vam gre hvala za zavednost pri pomaganju, da se ohrani pri življenju slovensko pesem v Ameriki.

Vaje so vsak torek ob 6. uri zvečer v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Za pojednala lahko pokličete tajnico zboru Mary Vidrich, KE 2723.

J. Tomšič.

"Ložka dolina" vabi na veselico

Cleveland, O. — Predpustni čas je tukaj, veselice in zabave so na dnevnem redu, vse se veseli in zabava. Zato so tudi člani društva "Ložka dolina" sklenili, da pripravijo nekaj veselja za članstvo in svoje prijatelje. V ta namen so najeli avditorij Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave., kjer se bomo imenitno vrteli v soboto večer 29. januarja ob zvokih Frank Mulecovega orkestra.

Vsi, ki ste bili že na naših veseliceh, gotovo veste, kako veselo je bilo vse in židane volje in boste gotovo sedaj zopet prišli; oni pa, ki še niste bili na naši veselici, pa pridite v soboto, da se boste o tem prepričali. Postrežba in gostoljubnost Ložanov je znana in ni treba o tem tukaj še posebej poudarjati. Kar odločite se in pridite v soboto zvečer v Slovenski narodni dom na St. Clair Ave., kjer boste imeli prvovrstno zabavo.

Člani ste prejeli vstopnice po pošti in če je za kateri ni dobil, naj pride vseeno, ker bo vstopnico lahko dobil pri blagajni. Prav tako ste vljudno vabljeni vsi prijatelji našega društva, da se v čimvečjem številu udeležite te naše predpustne veselice. Vas vabi vse in vam jamči dobro zabavo in prijazno postrežbo društveni odbor.

Frank Baraga,
predsednik.

Naš narodni hram

Koliko se prizadeva, da bi se nekaj ukrenilo za naš narodni hram. Koliko sej se že sklicalo, koliko zborovanj je bilo, da bi se kaj ukrenilo za splošno korist in v zadovoljstvo naroda.

Ampak vsa ta zborovanja niso obrodila kakšen dobri sad; še vedno se ni zblížalo ljudi, da bi začeli misliti na to idejo. Stvar je tam, kjer je bila v začetku.

Kakor hitro zavlada politika, se narod razdvoji, ker narod ne mara, da bi mu kdo narekoval, kaj naj misli, kaj naj je in kaj naj dela. To je osebna svoboda vsakega posameznika.

Narodni domovi so last naroda. Narod pa ima v svojih vrstah različne ljudi, ki so vsi upravičeni do izražanja svojega mnenja, naj bo to v politiki, veeri ali kaj podobnega. Nikoli ne bodo vsi trobili v en rog.

Da se uresniči naša ideja, je treba vpoštovati naše liste, dobiti jih moramo na našo stran, da bodo pisali in zagovarjali našo vzvišeno idejo.

Lastniki in ne-lastniki delnic, vsi morajo biti vpoštovani, vse moramo privabiti nazaj v naš hram. Kajti vsi so upravičeni do svobode in pravice, ki jih ima in lastuje narodni dom. To jim jamčijo načela v pravih narodnega doma.

Nikoli pa se tu v Ameriki ne sme nekaj vsiljevati. Tukaj še vedno ne vpoštujemo diktatorje, ki bi nam z bičem delili "svobodo." Ne smemo dovoliti, da bi prišlo do kaj takega! Pojdimo na delo, da se društveno gibanje oživi med društvenimi člani in našimi sosedi!

Potrpljenje še vedno velja. Mi čakamo, kaj nam bo prinesla letos naša nova administracija. Polž je rekel: "Hitrost ni dobra." Premislimo dobro, predno naredimo kakšen korak, ki bi ga mogoče pozneje obžalovali. Geslo naj nam bo: Le v skupnem sporazumu za dosego našega cilja! Vsak človek je upravičen, da izrazi svoje mišljenje, katero prihaja iz srca. Pozdrav,

James I. Rotter.

Pohod desetic (Slov. sekcija)

V glavni stan slovenske sekcije "March of Dimes" so dospeli ponovni prostovoljni prispevki in sicer: Zeleznik's Inc. Jennings. Rd. \$25.00, društvo Slovenski dom št. 6 SDZ, \$20, društvo Jutranja zvezda št. 137 ABZ, Samostojno društvo Ložka dolina \$5.00, društvo Napredni Slovenci št. 5. SDZ, Gubanc Dry Goods Store \$5, August Kollander Co. \$5.00, Dr. A. F. Vichick, \$5.00, društvo Naš dom št. 50 SDZ, \$2.00, Mr. Joseph Novak, 6122 St. Clair Ave., \$2.00, St. Clair Hosiery Center \$1.00, Zele Coal Co. \$1.00, F. Paulin's Service Station \$1.00, Dr. V. Opaskar \$0.50. Prvi izkaz \$145.00 in danes \$82.50, skupno \$227.50. Vsem darovalcem naj bo izrečena prisrčna zahvala.

V nedeljo 30. t. m. ob 7:30 uri zvečer se vrši v ta namen ples v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave., kamor so vsi prijazno vabljeni. Igrali bodo vsi slovenski popularni orkestri.

Odbor.

Charles C. Widmar

Charles C. Widmar je bil rojen v Wenona, Ill., in se je naselil v Clevelandu še leta 1927. Zdaj stanuje s svojo soprogo in dvema sinovima na 2666 North Moreland Blvd., Shaker Heights.

Mr. Widmar je diplomiran public accountant in je posvetil tej profesiji že zadnjih 19 let. V njegovo stroko spada vse, kar se tiče davkov, daje v tem oziru nasvete, pripravi davčne pole za posameznike, korporacije itd. Tekom druge svetovne vojne je služil v armadi okrog štiri leta ter je zdaj član Ameriške legije št. 498.

Mr. Widmar ima svoj urad v sobi 928, Citizens Bldg. v Clevelandu, ki se nahaja na 850 Euclid Ave. Njegov telefon je Tower 1-5914, v stanovanju pa LOnacre 0129. Kdor potrebuje dobrih nasvetov glede davkov, se lahko vsak čas obrne nanj.

Ivan Cankar:

"Bela krizantema"

(Zadnje poglavje)

Zadnjič sem bral, na vem več v katerem časopisu, lepo in po učno zgodbo. Vršila se je v Parizu... ali na Dunaju, ali kjer koli. Tam je živel človek, ki je bil razpisnik vseh razpisnikov. Kakor si je lahko pridobil denar, tako ga je lahko razdal. Nihče ni vedel, odkod da grabi in kam da meče. Njegova dlan je bila kakor kamen na dnu potoka—voda je prišla in je tekla dalje, ustavila se ni. Ali je kvartal ali je stavil, ali je kradel, ali je morda celo delal—zlata voda je tekla čez dlan.

Nekoč je kolovratil po cesti ves bogat in prešeren, pa je stopil v prodajalno, da bi si kupil cvetico. Izmed vsega dišečega blagoslova je njegove oči najlepše pozdravila košata bela krizantema (chrysanthemum indicum L.) Neutegoma si jo je vtaknil v gumbnico, nato pa je položil na mizo grmaden kup zelenih bankovcev ter je rekel prodajalcu: "Dokler bom živ, pridem sleherni dan po belo krizantemo!"

Kupčija je bila dogovorjena in potrjena—vsak sleherni dan je prišel razpisnik po svojo belo krizantemo. Ali sreča je kakor sonce! Kadar je najlepše, zatone. Komaj je bil razpisnik uganil tisto prešerno kupčijo, je usahnila zlata voda na njegovi dlani. Ni se še prav ozrl, pa je bil be-rač in potepuh.—Kaj bi tisto!—je rekel; če vse mine in izvigne, krizantema le ostane!

Hodil je po gospodskih cestah, razcapan, bos, nepočesan in neobrit—ali v gumbnici prelepo belo krizantemo. Bogataši in imetniki so se temno ozirali nanj: "Tak berač pa tako krizantemo!" Toda razpisnik je nosil glavo pokonci ter se je smehljaj po kraljevski: Kaj berač, kaj potepuh, kaj lačen, kaj žejen—da imam le krizantemo, kakor ji na svetu ni enake! Živel je dolgo in predolgo, dokler ni zmrznil pred cerkvenimi vrati. Ko so ga pobrali, je bil v cu-nje zavit, bos in gologlav, ali na njegovih prsih je bila krizantema, belejša in svetlejša od snega; in ustna so se mu smehljala: Nič sočutja, ljudje božji—kdo izmed vas ima tako krizantemo? ...

"Lepa zgodba je, ali kaj bi z njo?"

"Sam si rekel zlahtna cvetica v nežlahtni gumbnici—Krizantema (chrysanthemum indicum L.) je naplepa cvetica na svetu, ampak če si jo vtakne v gumbnico berač, ostane berač navsezadnje vendarle berač. In le čudno je, da ga zaradi sum-njive krizanteme še niso zaprli.—Zdaj pa mir besedi in kuhajva si čaj ..."

Na ogoljeni suknji malomeščanske kulture se je svetila bela krizantema, romantična umetnost. Novi gospodarji domovine bi si radi pripeli na talar vsaj osatov cvet.

Prijatelj, globlje pogledj! Ali ne vidiš, odkod te nove sile? Življenje se drami v nižavah, ki so spale. Oči se odpirajo, iščejo luči, roke se razgajajo, iščejo ciljev. Kaj za to, če prihaja pomlad v viharju in povodnji. Iz te črne naplavine bo vzklila bujna rast! Njih misel je bila prava: ne bele krizanteme, ne oglje, ne belega kamizola! Ne boj se, narod se ne da oslepeliti, ne da si zavezati oči! Naj ga vodijo po stranpotih, po močvirju, po temi—sam bo našel pot do sonca! Plevel so sejali, vzrasla pa bo pšenica.

Tudi moja vera je trdna; ali rajši bi, da pojde mimo ta grenki kelih. Trdna je moja vera, da napoč zarja tistega dne, ko naša kultura ne bo več krizantema siromakove, temveč bogastva

bogatega. Ze slutim zarjo tistega dne, sluti jo vse moje naj-globlje in najčistejše hrepenje. Ne, ne, hrepenje samo! Moje delo je slutnja zarje, vsaka moja beseda in vse moje življenje. Ze slišim dleto, ki kleše granitni temelj novi zgradbi.

Kadar napoč tisti dan, bo prerogati narod pobral iz blata pohojeno ubogo krizantemo, očistil jo bo ter jo shranil s hvaležnim spoštovanjem, za spomin na grenkolepo preteklost.

Na enem tistih tenkih belih lističev bo napisano moje ime.

Ljubi moji, nisem vam povedal vsega, kar sem nameraval. Marsikatero besedo, ki mi je bila na jeziku, sem zamolčal; mnogokatero, se napisano, sem črtal. Kadar zasije skozi okno prvikrat zlato spomladansko sonce, je moje srce kakor oprano in očiščeno. Kje sovražstvo, kje bridkost in klavrno vzdihovanje? Zarja, obliž me, pomlad, objemi me!

Nikoli še, o zarja, mi nisi tako lepo svetila, nikoli, pomlad, te ni tako polno zajelo moje srce. V srebrnem jutru, kakor skozi prosojen pajčolan, gledam daleč pod seboj sinje polhov-graško pogorje; in tam zadaj, na levi, je Vrhnika, moja zibel, mati in mladost. Zdi se mi, da vidim belo sveto Trojico, kako se tiho smehlja pod jutranjim soncem; zdi se mi celo, da slišim zamolklo pesem svetega Pavla. Vse, kar je kdaj bilo grenkega in temnega, je umrlo; kar je bilo sladkega in svetlega, se je vdrgič porodilo v meni in bo v meni ostalo, neumrljivo, večno v veselstvu, kakor moja duša sama.

Nad cvetočim vrtnom stojiva gospa in jaz. In vsa lepota tega neumrlivega jutra, lepota, ki je v meni, krog mene in v veselstvu, odseva, gospa, v tvojih očeh; v njih odseva moja večna pomlad, moja mladost in sreča. Mladost, ne izpustim te! Moja pomladanja sreča, z obema rokama te držim! Močnejša je moja v lepoti in sreči pomladana volja, nego čas in sodba njegova.

Oj Kobal, oj Lenard, oj Terselag, oj vsi vi nahodni cerkoveniki v svetem hramu našem—prezgodaj ste prišli kropiti!—žarke misli, predrzne podobe, spet je vsa moja njiva od vas orošena—sonce, ozri se nanjo, da vzklije prešerno bogastvo!

Starost, kako si še daleč! ...

Na Rožniku, v maju 1910.

"Moli, delavec, in delaj, a t zasebni lastnik, moli in vžijaj; nebesa so odprta obema! Delavcu se odpro navadno deset let prej nego poslednjemu."

Ivan Cankar.

ZAKON PROTI TUJERODCEM PREDLAGAN V GEORGIJI

ATLANTA, Ga., 25. jan.—V senatu Georgije je danes bila predložena zakonska predloga, po kateri bi se onemogočilo vsakemu tujerodnemu državljanu, da bi bil izvoljen v kakšen državni urad.

Senatorja Edgar D. Clary in Crawford Pilcher sta predložila tozadevno predlogo, ki bi spreminila ustavo Georgije na ta način, da bi samo v Ameriki rojeni državljani lahko kandidirali za državne urade.

"Z industrializacijo Georgije bo v deželo prihajalo vedno več tujerodcev. Prav sedaj v nekaterih drugih državah zunanje dežele financirajo politične kampanje, da bi izvolile tujerodce v državne urade. To se za enkrat ne dogaja v Georgiji, toda mi ne želimo, da bi se to zgodilo v bodočnosti," je rekel Clary.

KAKO SO ZMAGALI

Ko je preteklo soboto najbolj-
ši delavec tovarne strojil v Maj-
šperku "zlil" v kristalno čašo
tanin — izdelan v zadnji minu-
ti borbe za izpolnitev plana —
je rekel: "Srečen sem in rad bi
videl, da bo prva vreča tanina,
ki je pred nami, odražala v to-
varno usnja "Standard" v Kranju.
Ta vreča tanina — prva po iz-
polnitvi plana v naši tovarni —
naj bo pozdrav vsem delavcem
tovarne "Standard" v Kranju,
ki se upravičeno ponaša z na-
slovom najboljša usnjarske —
delovne družine v Sloveniji".

Besede najboljšega delavca
tovarne tanina v Majšperku so
me opozorile na obljubo, ki sem
jo dal nedavno Danilu Bračiču,
direktorju tovarne usnja "Stan-
dard" v Kranju, da ga bom
obiskal. Rad sem šel in rad sem
stisnil roko človeku, ki zna no-
vinarju res povedati, kar mu
gre, tako da ni težko napisati
besedo ali dve o njihovem delu.
Šla sva. Pred seboj sva imela
prvo delovno brigado. Same žen-

se so v njej. Nasoljene kože so
tekale iz rok v roke in se utap-
ljale v vodi.

Ko sem trčil ob udarnika Ma-
lovra, ki je eden najboljših de-
lavcev v tovarni, sem se, kaj
vem kako, kar naenkrat znašel
v povesti tovarne. Pripovedoval
mi je in naslikal na dlan stanje
rajkne tovarne "Gumice". Raz-
metano, porušeno, zasedeno z
magacinami in konjušnicami —
tako je bilo stanje po letu 1945.
Mrtvilo in tudi škoda sta doma-
čevala v tej tovarni. Novembra
1946 leta se je znašel v tej zme-
di Danilo Bračič, brat znanega
partizanskega komandanta Mir-
ka Bračiča. Poslal ga je tovariš
France Leskošek: "Tovarna mo-
ra zaživeti!"

Danilo se je dobro zavedal, da
sam ne bo vsega zmogel. Osam-
ljenega je našel Malovrha in še
nekaj tovarišev Nagrbčanov
čel so prišli do spoznanja, da bo
treba kar zares pljuniti v roke
in napeti možgane. Kakor stre-
le so šli po Sloveniji zbirati za-
puščene stroje, jih s pomočjo
oblasti spravili v življenje in
navsezadnje je tovarna zapela
svojo pesem.

Iz kož je delavec tovarne
"Standard" delal — podplate.
Mimoidoči človek bi pomislil:
"Saj kar gre!"

Pa ni bilo tako. Ni šlo. Res je,
da je usnje v tonah hitelo na
vse strani države, podplati so pa
le propuščali mokroto. Malovrh
s tovariši se je prvič sestal z
drugimi delavci in nameščenci
ter jim povedal v obraz, da ne
sme iti tako naprej. "Novi lju-
dje smo, v novi državi, zato bo-
mo tudi delali drugače, kakor so
delali včasih. Delamo zase, zato
naj bodo templanci res tem-
planci!"

Našli so se taki, ki jim ni
ugajala odkrita beseda zavedne-
ga delavca. Rovarili so na vse
strani in zrovarili, da je v to-
varno zapihal veter nezadovolj-
stva. Odhajali so domov in v
druge tovarne. Proizvodnja je
začela kar zares šepati. Eden iz
Danilove skupine je odšel na
Primorsko in nazaj grede pri-
peljal šest in dvajset Primork.
Zapustile so pučo, neplodno
zemljo in odšle v tovarno "Stan-
dard", kjer jim je v samem za-
četku udaril smrad v nos. Po
nekaj dneh pa se jim je ta
smrad udomačil in naše Primor-
ke so se v Kranju kar dobro
znašle.

Šest in dvajset primorskih
rok je zamašilo šest in dvajset
praznin in še več v tovarni. De-
lo zavednih Primork je privabi-
lo v tovarno tudi tiste, ki so do
tega dne nekam postrani gleda-
li to tovarno. Tako se je tovar-
na na žalost zanikržežev in so-
vražnikov dvigala v zrak kakor
goba po dežju. Kar pridnih ko-
rakov se je zbirala delovna dru-
žina in z vsakim dnem dosegala
uspehe, ki so z zlatimi črkami
zapisani v zgodovini razvoja te
tovarne.

Ne samo stroji, tudi novi lju-
dje so rasli v tovarni. Našli pa

so se stari "gavnarji", ki niso
bili napak ljudje, le ljubosum-
nost jih je gnala tako daleč, da
niso dajali svojega znanja mlaj-
šim — novim delavcem. Kar za-
res je šlo takrat v tovarni
"Standard". Danilo se je s svojo
gardo znova vrgel na delo. Zave-
dal se je z vsemi drugimi delav-
ci in nameščenci, da plan ne bo
izpolnjen, če ljudi ne bodo vede-
li, za kaj delajo. Sestajali so se
večer za večerom. Na teh se-
stankih so se med seboj do do-
bra spoznali, obenem pa so štu-
dirali besede naših voditeljev o
graditvi socializma. Beseda soci-
alizem je postala domača, pri-
ljubljena in do dna spoznana.
Vsi tisti, ki so tako ljubosum-
no čuvali svoje strokovno zna-
nje, so ga začeli kar naenkrat
s polnim prgiščem razdajati
mladim, dela željnim rokam.

Tako se je znašla v delu tudi
Karmela Madon, dekle s pri-
morskih Brd doma. Svojih deset
prstov je vrgla v "smrdljive"
kože. Od prvega do zadnjega so
jo radi gledali, ker je bil njen
delovni uspeh vsak dan večji.
Pa je dobila Karmela pismo od
doma. Mama ji je pisala in re-
kla nekako takole: "Karmela!
Pridi domov. Slaba sem in zem-
lja tudi zahteva svoje. Pridi,
Karmela!"

Karmela je po sireni, ki ji je
odpela delo, mečkala pismo. Sa-
ma je bila in kar tja v en dan
mislila na Primorsko: Ne boš
me! "Punca" je šla k tovarišu
in povedala svoje. Ljudje iz to-
varne pa so ji rekli:

"Karmela, ostaneš pri nas!"
Karmela je ostala v tovarni.
Za seboj je potegnila lepo šte-
vilo deklet, ki imajo danes po
zaslugi delovne zavesti že veli-
ke uspehe in so na poti, da po-
stanejo udarnice.

Ko je tako steklo delo, so bili
tudi uspehi taki, da je ta tovar-
na vstala iz ruševin in da se res
upravičeno imenuje tovarna.

Včeraj 18. t. m. je delovna
družina tovarne "Standard" v
Kranju izpolnila svoj letni plan.
Delavci in nameščenci so res
lahko ponosni na svojo zmago,
ker pot do nje ni bila lahka in
jim zato za njihove zasluge in
veliko požrtvovalnost res lahko
čestitamo!

Wm. J. KENNICK INCOME TAX

6219 GLASS AVE., zadaj
Uradne ure:

Od 3. popoldne do 9. zvečer.
Ako želite priti ob kakšni drugi
uri, pokličite telefonično EN 6499.
Urad bo odprto samo ta teden,
oziroma od 24. januarja do 31.
januarja. Urad se odpre zopet 10.
marca 1949.

Zavarovalnina

proti ognju in nevihti in
avtomobilskimi nezgodami
ZA ZANESLJIVO POSTREŽBO
SE PRIPOROČA
DANIEL STAKICH

AGENTURA
15813 WATERLOO RD.
KE 1934

In pop odgovori: "Kar varuj-
te jo!"

Upravnik nato: "Kajti mora-
la je temelj reda, red pa je tem-
elj zakonov!"

Pop prikima: "Lepo in prav!"

In vse takšne reči uganja novi
upravnik in venomer nekaj šu-
šlja, teka, brska, sam vrag bi
vedel, kaj! Lahko pa je uganiti,
kaj. Mož je bil kapetan v ne-
kem okraju, kjer je moral po
ministrski zapovedi mnogo te-
kati naokoli, se plaziti okrog ob-
činskih plotov in po malem po-
zivati tega in onega s kratkimi
pozivi, pa mu je takole v pogo-
voru omenjal, da ne trpi opozi-
cije in je po malem grozil pred

EPIDEMIJA KUGE SKOZI STOLETJA

Lani je divjala v Egiptu
strašna epidemija kolere, ki se
po zaslugi energičnih pomorsko-
zdravstvenih mer ni mogla raz-
širiti po drugih celinah. Po ve-
steh iz Egipta je bila umrljivost
50 odstotna.

Še strašnejše pa so bile epi-
demije azijske kuge, ki se je v
prejšnjih stoletjih mnogokrat
razširila tudi v Evropo.

Najtežja oblika kuge je tako-

imenovana pljučna kuga, ki pa
se na srečo malokrat pojavlja.
Nekoliko lažja oblika kuge —
čede besedo lažje sploh lahko upo-
rabimo — je tako imenovana
bubonska kuga (bubon je ote-
klina). Tudi pri lažjih oblikah
kuge je odstotek umrljivosti ze-
lo velik (v začetku epidemije
do 85 odstotkov). Najpogostej-
ša kuga je bubonska, zaradi če-
sar lahko predpostavljamo, da so

podatki o kugi v srednjem in
novem veku tičejo prav bubon-
ske kuge. — Stalna žarišča ku-
ge pa so v Indiji in Kitajski, od
koder se kakor poplava širi po
svetu. Bacil kuge, pod drobno-
gledom majhno zaokroženo pali-
čico, so odkrili leta 1894 in se
lahko uničuje z desinfekcijo. Bu-
bonsko kugo prenašajo podgane
in drugi glodavci ter tudi bolhe.

Prva velika epidemija kuge je
bila prenešana v Evropo za ča-
sa bizantinskega carja Justinia-
nana. Takrat je divjala kuga več

ali manj po vsej Evropi, pri nas
pa je najbolj prizadela Zader,
kjer je leta 545 trajala epide-
mija 3 mesece in opustošila me-
sto.

Leta 990 je v Zadru kuga zo-
pet divjala, v Kotoru pa je med
epidemijo umrl velik del prebi-
valstva. Zelo težke epidemije ku-
ge so bile za časa križarskih
vojn. Tudi pri nas je kuga v
tem času igrala usodno vlogo.
Leta 1202 so sklenili križarji po-
godbo z Benečani, da jih bo nji-
(Dalje na 4. strani)

V BLAG SPOMIN

prve obletnice prerane smrti
našega ljubljene in nikdar
pozabljenega sina in brata

Frank Doljack

ki je svoje mile oči zatisnil
za vedno dne 23.
januarja 1948

Eno leto je že minilo,
kar si Ti zapustil nas.
Mi pa Te vsi pogrešamo.
vsaj si bil tako dober za nas.

V tihem grobu tam počivaš,
in večno, smirno spanje spiš.
ne mile prošnje, ne solze,
Te s tega sna več ne zbude.

V mislih naših si vsak čas,
duh Tvoj še vedno živi
spomin na Te ohranimo za
vekomaj!

Žalujoci ostali:

John Doljack, oče
John, Rudolph, Joseph
in Anthony, bratje
Mary Primosch in
Jean Zevnik, sestre

Cleveland, Ohio, 27. januarja 1949

BRANISLAV NUŠIČ:

IZBRANE ČRTICE

KIKANDONSKÉ ZADEVŠČINE

(Nadaljevanje)

Pa je nekoč poklical tudi popa
Pera. Toda pop Pera je učen
mož, ki ve vsako zasoliti, kakor
da ima odgovor vselej na koncu
jezika. No, pa reče upravnik:

"Slišiš, pop, jaz ne trpim opo-
zicije!"

A pop odgovori: "Prav imaš,
tudi jaz ne maram!"

Upravnik popu: "Čuj, pop,
treba je varovati moralo!"

bljznimi volitvami, in to je pre-
šlo človeku v meso in kri in te-
ga se ne more kar zlepa odvadi-
ti. Lejte, pa pride v Majdanpek
in tu ni politike, ni občine, ni
volitev, niti strank ni, on pa —
tako deloven človek — mar naj
se skisa? In se kdaj pa kdaj
plosne po čelu in se vzburi: "Saj
sploh ne vem, kaj naj počnem!
Ti ljudje so kakor ovčice. Mar
ne bi mogel sem priti 'kdo
drug? ..."

Tako sedita nekoč upravnik
in pop Pera pod trto. Naročila
sta vsak svoje šilce komovice,
nalila veliko čašo vode in po-
sodila vanjo šilce, da se žganje
shladi, medtem pa se pogovar-

jata o vsem mogočem. Pop Pera
je pripovedoval upravniku da ni
nič slajšega kakor na tešče ki-
sle kumarice in komovice, češ:
"To je boljše kakor bogve kak-
šen ananas!"

Nato je upravnik pripovedo-
val popu, da je imel psa, kate-
remu je samo vzkliknil "fiu!" in
že je preskočil kar po dva stola.
"Krasen pes," je pristavil
pop Pera.

Nato je spet pop pripovedoval
kapitanu, da je imel ženo pa ga
je zapustila, ker je ljubila neke-
ga topničarskega narednika pa
je narednik padel in je popinja
— za to so priče — rekla: "Še je

kaj narednikov na svetu!" In
tako dalje in tako dalje.

Pa je pop to pripovedovanje
razpletel na dolgo in široko,
upravnik je še kolikor toliko po-
slušal, poslušal, potem pa se za-
mislil v nekaj drugega, pustil po-
pa pripovedovati, sam pa je bob-
nal z nohti po mizi in se daleč
zapredel v misli, ko se je iznena-
da spet zavedel in segel popu v
besedo:

"Kako praviš, pop, ljudstvo je
tukaj dobro kakor živinica, a?"
"Je," reče pop.

"Je," pristavi tudi upravnik,
se malce zamisli, srkne iz šilca
in nadaljuje. "E, pa kaj praviš,

pop, kako stojimo tu za bodoče
volitve?"

"Kakšne volitve?" osepne
pop.

"Oh, saj, saj, bogme, vse po-
zabim!" se domisli upravnik in
se plosne po čelu.

Pop umolkne, se poboža po
bradi in izpod čela pomeri
upravnika.

"Oj, mati moja, mar vi tu
prav nič ne volite?" spet povza-
me upravnik:

"Kaj pa naj volimo? Poslanca
ne volimo, ker ne pripadamo no-
benemu okraju, občine nimamo,
župana in odbora nimamo."

(Dalje prihodnjič)

VABILO
NA

PLESNO VESELICO

katere
priredi

Samostojno podp. društvo "Ložka dolina"
V SOBOTO 29. JANUARJA 1949

v Slov. nar. domu
na St. Clair Ave.

Pričetek ob 8. zv.
IGRA FRANKIE MULLEC ORKESTER
Vstopnina 75c

MIHAIL SOLOHOV

TIHI DON

TRETJA KNJIGA

(Nadaljevanje)

— Ustrelili so našega Mirona Grigorjeviča! ... Ni več med živimi sokola! ... Ostale smo sirote! ... Zda nas vsaka sapica odpihne! ... — In spet je začela zavijati: — Zaprl se mu mile oči! ... Nič več ne bodo gledale svetlega dneva! ...

Darja je z vodo močila omedlelo Nataljo, Iljinična ji je s predpasnikom brisala lica. Iz izbe, kjer je ležal bolni Pantelej Prokofjevič, je bilo slišati kašelj in stokanje med škrtanjem z zobmi.

— Pri Kristusu Bogu, svat! Pri Odršeniku, srce moje, pojdi v Veške, pripelji nam ga vsaj mrtvega! — Lukinična je pograbila Petra za roke in si jih poblaznelo pritiskala na prsi. — Pripelji ga ... O, kraljica premilostljiva! Oh, ne bom prenesla, da bi poginil tam nepokopan!

— Kaj pa, kaj pa misliš, sva-ha! — se ji je umikal Petro, kakor da je kužna. — Kaj misliš, da ga je kar tako dobili? Ljubša mi je lastna glava! Kje pa naj ti ga tamkaj najdem? — Ne odreci, Petjuška! Za pet ran božjih! Za pet ran božjih! ...

Petro je žvečil brke in se navsezadnje podal. Odločil se je, da bo odšel v Vešensko k znamenitemu kozaku in z njegovo pomočjo poskusil dobiti truplo Mirona Grigorjeviča. Pod noč se je odpeljal. Po vasi so se prižigale luči in po vseh hišah je že brnela novica: "Kozake so postrelili!"

Petro se je ustavil zraven nove cerkve pri očetovem sopolkovniku in ga poprosil, naj mu pomaga izkopati svatovo truplo. Ta je bil precej pripravljen.

— Pojdiva, Vem, kje je tisti kraj. In ne zakopavajo globoko. Samo, kako ga boš našel? Ondi vendar ni sam. Včeraj so ustrelili dvajset krvnikov, ki so pobijali naše pod kadetsko oblastjo. Samo drži: potlej mi boš naročil polič žganega? Velja?

Opolnoči sta vzela lopate in ročna nosila za odnašanje gnojja in krenila po parobku vasi čez pokopališče k borovcem, kjer so izvrševali smrtno obsodbe. Sneg se je prijemal. Rdeča iba, kosmata od ivja, je hrstela pod nogami. Petro je prisluškoval slehernemu glasu in preklinjal sam pri sebi svojo put, Lukinično in še rajnega svata. Ob prvem šopu borovega mladika-

INCOME TAX POSLUGA!

Ko želite imeti vaše pole za dohodninski davek za leto 1948 izpolnjene, pokličite

KENmore 3177

in dogovorite se za sestanek.

V preteklih letih sem vestno in zadovoljno nudila to postrežbo stoterim našim ljudem v naselbinah, in se tudi sedaj lahko z zaupanjem obrnete name.

MARY A. SVETEK

478 E. 152 ST.

Moja telefonska številka je: KEnmore 3177

Moški in ženske, ki morajo nositi OPORE (TRUSSES)

bodo dobro postreženi pri nas, kjer imamo moškega in ženskega, da ume-rita opore.

Lekarna je odprta ob nedeljah. Lekarna odprta: Vsak dan od 9:30 dopoldne do 10. zvečer. Zaprt ves dan ob sredah

Mandel Drug

LODI MANDEL, Ph. G., Ph. C.
SLOVENSKI LEKARNAR
15702 WATERLOO ROAD
Cleveland 10, Ohio

vja, za visokimi peščenimi kozli je kozak obstal.

— Tule v bližini nekje ...

Napravila sta še kakih sto korakov. Tolpa okoliških psov je zbežala pred njima z lajejem in tuljenjem. Petro je spustil nosilnico in hripavo zašepetal: — Pojdiva nazaj! To ti je klek! Vsi hudiči, kje neki leži? E, zahotela sem se ... Zape-ljala me je nečista sila!

— Kaj si se pa v hlaše? Pojdiva! — se je namuzoval kozak. Prispela sta. Zraven široko-vejnatega starega grma rdeče ibe je bil sneg trdo poteptan in pomešan s peskom. Od njega so se kakor žarki razhajali človeški sledovi in raznzana mre-žica pasjih ...

... Petro je po rdečkastorja-

vi bradi spoznal Mirona Grigorjeviča. Potegnil je svata za pas in prevalil krcelj na nosilnico. Kozak je pohrkoval in zagrebal jamo; ko se je prilagojeval ročajem nosil, je čmerikavo godrnjal:

— Morala bi bila s sanmi zapeljati do borovcev. To sva ti osla! Ta merjasec divji ima dobrih pet pudov. Po snegu pa ne prideš nikamor.

Petro je razmaknil noge rajnega, stopil mednje in poprijel za držaja.

Do dne je popival v bajti pri kozaku. Miron Grigorjevič je očakoval nanj na sankah, zavil

v zagrinjalo. Petro je v vinskosti privezal konja k istim sanem, da je ves čas nemirno stal, na vso moč potegoval z glavo za uздо, prhal in strigel z ušesi. Mrve se ni niti dotaknil, ker je čutil mrtveca.

(Dalje prihodnjič)

EPIDEMIJA KUGE SKOZI STOLETJA

(Nadaljevanje s 3. strani)

hovo brodovje prepeljalo v Palestino, še prej pa da bodo križarji za Benetke osvojili Zader. Zader se je dolgo časa junaško upiral, končno pa se je moral predati zaradi kuge, ki je kosila po mestu.

V letih 1347 do 1360 je divjala po Evropi tako imenovana "črna smrt". Leta 1347 je izbruhnila ta kuga v Siciliji, leta 1348 je besnela v Maršailu in po vsej Franciji, po Španiji in Angleški, leta 1349 pa po Švedski in Norveški. To je bila

najtemnejša perioda srednjega veka. Ker je proglasil, da je kuga kazen božja a kasneje so obdolžili Zide, češ, da zastrupljajo s kugo, zaradi česar se je pričel pregon.

"Črna smrt" je opustošila tudi naše kraje. Najprej se je pojavila v Dubrovniku, ki je imel živahno trgovino z Vzhodom. Dne 13. decembra 1348 so pričeli prebivalci Dubrovnika cepati kot muhe. V 6 mesecih je umrlo 7270 Dubrovčanov. Dvajset dni zatem se je pojavila ku-

ga v Splitu, zaradi katere je vse mesto skoraj izumrlo.

V 15. in 16. stoletju so naši kraji silno trpeli od strašnih epidemij kuge. V Dalmaciji se je kuga širila bodisi z Bosne bodisi z morja. Leta 1428 je mesto Korčula popolnoma izumrlo ter ni nikdar več doseglo 7000 prebivalcev, ki je imelo takrat.

Leta 1525 je kuga strašno besnela v Dubrovniku, kjer je umrlo 8000 ljudi, v dubrovniški okolici pa 12.000. Tega leta je v Splitu umrlo 6000 prebivalcev od 10 tisoč, ki jih je tedaj imel.

Leta 1578 je težko trpela Istra.

V 17. stoletju je kuga težko prizadela obmorska mesta. Danes vemo zakaj. V ozkih ulicah je bilo polno podgan. Leta 1607 je v Splitu od 4000 prebivalcev ostalo živih 1.500, v Zadru pa od 7000 le 100 prebivalcev.

Zadnja velika epidemija kuge v Evropi je bila leta 1682, ki je zelo kosila tudi v Sloveniji. Leta 1815 je divjala kuga v Dalmaciji, leta 1825 pa v Srbiji, kamor je prišla iz Turčije. V Carigradu je tega leta umrlo 150.000 ljudi. —

LEO'S CORSAGE SHOPPE

CVETLICE ZA VSE SLUČAJE

Naša posebnost so šopki za svatbe in "corsages." Dopoljemo kamorkoli v Cleveland in Cuyahoga okraj.
LEO IN DOROTHY SYGULA — 566 BROADWAY
Bedford, Ohio — Tel.: Bedford 1782

Farmer's Poultry

ZIVE IN OČIŠČENE — DOBITE VEDNO PRI NAS

CENE ZMERNE — POSTREŽBA TOČNA

4303 SUPERIOR AVE. — EN 5025

ZA ZANESLJIVO ZAVAROVALNINO

proti OGNJU—NEVIHTAM—AVTO POŠKODBAM, ITD., pokličite

JOHN ROZANCE—15216 Lucknow Ave.

KENmore 3662

PRODAJALEC ZEMLJIŠČ IN ZAVAROVALNINE

POŠILJANJE MOKE in PAKETOV z živežem v Jugoslavijo

Od zdaj naprej pošiljamo moko v Jugoslavijo po dveh cenah, dajajoč s tem na razpolago pošiljateljem, da pošljejo svojcem moko s plačano dostavo do Reke ali pa do MESTA PREJEMNIKA (do hiše).

CENE MOKE SO:

1) VREČO BELE MOKE 100 funtov pošljemo za \$9

Prevoz do REKE IN ZAVAROVANJE za polno izgubo (total loss) do mesta prejemnika je uračunano v gornji ceni. Prejemnik mora v tem slučaju sam plačati stroške prevoza od Reke do svojega bivališča.

2) VREČO BELE MOKE 100 ft. pošljemo za \$12

V tej ceni so uračunani vsi stroški za zavarovanje proti polni izgubi (total loss), kot tudi stroški prevoza od Reke do NASLOVA PREJEMNIKA kjerkoli v Jugoslaviji, tako ne bo prejemnik plačal nobenih stroškov ko prejme moko.

Naša moka, ki jo dobavljamo od poznane firme "GENERAL MILL," je prvovrstne kvalitete, vsebuječa visoko količino proteina, najmanj 13½%.

STANDARD PAKETI za naročitev naših NOVIH Standard paketov, vprašajte za cenik in naročilne liste (Order Forms). Dostava moke in Standard paketov je garantirana. V slučaju izgube pošiljke, vrnemo denar.

PO OBEH CENAH POSLJEMO ISTO KVALITETO MOKE, KATERA JE SEDAJ PAKIRANA V IZREDNO MOČNE VREČE (OSNABERG BAGS) ZA IZVOZ.

Ena oseba lahko pošlje z isto ladjo največ PET VREČ MOKE in to na pet različnih oseb v Jugoslaviji.

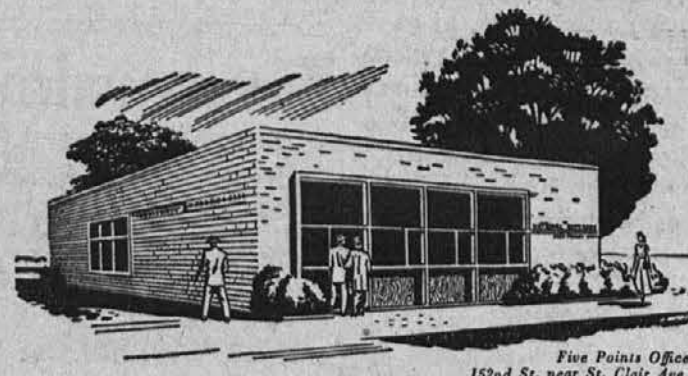
Opozorjamo, da postane vse blago po naročbi Vaša last, dočim smo mi samo posredovalci med pošiljateljem in tujakšnjiimi oblastmi. Ček in Money Orders naj se glase na "DOBROVOLJNI ODBOR."

URADNE URE: Vsak dan od 9. jutraj do 5. zvečer. V nedeljo in ponedeljek je urad zaprt.

DOBROVOLJNI ODBOR

245 WEST 18th ST. NEW YORK 11, N. Y.

Telefon: WAtkins 4-9016

Vam bo ugajal National City nov FIVE POINTS URAD!

Najsibo, da ste trgovec v tej naselbini ali prebivalec, vam bo ugajal ta novi urad National City banke v vaši sosesčini. Ugajal vam bo ker je priročen—ugajal vam bo ker vam nudi sleherno postrežbo v bančnem oziru. Posetite ga kmalu, ali ne?

Dovolj prostora za parkanje za odjemalce

- Čekovni računi
- Hranilne vloge
- Varnostne shrambe
- Bizniška posojila
- Posojila na vknjižbe
- Osebnostna posojila
- Pošiljanje denarja v tuje dežele

THE NATIONAL CITY BANK OF CLEVELAND

Five Points Office

Member Federal Deposit Insurance Corporation

RAZNO

ODRASLA DRUŽINA

vsil zaposleni, išče stanovanje s 5 ali 6 sobami. Kdor ima za oddati, naj pokliče

EXpress 4273

POTREBUJEMO POMOČI

S 31. januarjem se moramo izseliti iz stanovanja, nujno moramo imeti stanovanje s 6 ali več sobami, najsibo na vzhodni ali zapadni strani mesta. Imamo tri otroke, ki pohajajo osnovno šolo. Imamo priporočila. Pokličite SW 2095.

PROSIMO!

Mizar, skandinavskega pokolenja, s ženo in majhno deklico, potrebuje stanovanje s 4 ali 5 sobami; najraje na vzhodni strani. Plačamo primerno najemnino. Damo priporočila. Pokličite

MU 4753

ZANESLJIVA DVOJICA

IŠČE NEOPREMLJENO STANOVANJE NA VZHODNI STRANI. Ne piše in ne kadi.

Kdor ima za oddati naj pokliče MU 2717

NUJNO!

Z 1. februarjem se moramo izseliti. Nujno potrebujemo stanovanje s 6 ali več sobami za večjo družino. Vzame se tudi če je oddajljeno, toda v kraju, odkoder se lahko vozi vsaki dan v mesto. Bomo sami popravili stanovanje. Prosimo pokličite telefonično, kar vam povrnemo. EX 3173

MATI IN SINOV

nujno potrebujejo stanovanje s 5 ali 6 neopremljenimi sobami. V sedanjem stanovanju se nahajamo osem let. Vzame se na vzhodni ali zapadni strani mesta. Pokličite pred 3. uro popoldne.

ME 6708

HARMONIKE

nove in rabljene; 12 basov do 120 basov. V trgovini smo 12 let. Učitelj je CHARLES HAAG, 1444 Clarence Ave., BO 4946.

WILLOUGHBY STUDIO
42 Seminole Trail
WILLOUGHBY 1566 W 1

STAREJŠA ŽENSKA

dobi dober dom in plačo za opravljanje lahkega hišnega dela in oskrbo otrok pri slovenski družini. — Vpraša se na

1544 BELVOIR BLVD.—EV 0777

NAPRODAJ

1949 BUICK CENTURY

4-door-avto; ogrodje v izvrstnem stanju, dobri tajerji, "spotlight", radio, grelec.

2887 Mayfield

FA 9763—FA 8569

DELIKATESNA TRGOVINA

na 2726 W. 25th St.—Kompletno z vso električno opremo, polno zalogo. Izkaz prodaj; stanovanje, dober "lease." To je izvrsten prostor za delavno dvojico. Sprejme se primerno ponudbo, ker se lastnika selita v New York.

Mr. Shahan

TOWER INVESTMENT CO.
621 Hippodrome Bldg.
MA 8174 — MA 2130

IZVRSTNA HIŠA

4 sobe in stranišče; preproge, beneški zastori, vogal Strathmore in Hayden v East Cleveland. Pri meren prostor za zdravnik, zoba-dravnika, majhno trgovino. Dovolj prostora za parkanje.

GL 3000

CADILLAC

poznega 1947 modela; "62," 2-door Sedan, črne barve; 11.000 milj., popolnoma opremljen, v izvrstnem stanju. Royal Master bel tajerji. \$2595. Pokličite lastnika

MA 0950

HARMONIKE 1949 model

importirane iz Italije; zelo izredni instrumenti; ima 140 basov, 19 prememb; lastnik proda po pravi ceni. Na pogoje.

LOUIS CAPPY

1382 E. 27 ST., PR 8166

MESNICA

z grocerijo se proda po lastniku, ki jo uspešno vodi 14 let. Na prometni ulici W. 25th. Nizka najemnina in "lease." Ni mogoče primerjati—za \$3.000. Za podrobnosti pokličite

Mr. VOVOS

SERPAS LIQUIDATORS

AT 7373

DELO

ŽENSKA DOBI DELO

za splošna hišna opravila; navadna kuha, nič pranja. Mora biti izurjena. Ena odrasla oseba in 6-letni otrok. Za ostali tu. Blizu busa. Pokličite

Westlake 1745 J

KUHARICA DOBI DELO

Ženska dobi delo v novi tovarniški kafeateriji, za pomoč pri kuhi in pripravljanju "salads." Mora biti izurjena. Prednost ima ženska, stanujoča na zapadni strani mesta. Plača od ure. Zglasite se pri vstopu.

PRECISION CASTING CO.

12600 Berea Rd.

Oglašajte v Enakopravnosti